ЗАКОН
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Об изменении границ территорий отдельных муниципальных образований и внесении изменений в законы Республики Татарстан «О границах территории и статусе муниципального образования города Казани» и «Об установлении границ территорий и статусе муниципального образования «Высокогорский муниципальный район» и муниципальных образований в его составе»

Принят
Государственным Советом
Республики Татарстан
23 сентября 2022 года

Статья 1

Изменить границы территории муниципального образования города Казани по смежеству с муниципальным образованием «Высокогорский муниципальный район» и входящим в его состав муниципальным образованием «Высокогорское сельское поселение» и границы территорий муниципального образования «Высокогорский муниципальный район» и входящего в его состав муниципального образования «Высокогорское сельское поселение» по смежеству с муниципальным образованием города Казани согласно приложению к настоящему Закону.

Статья 2

Внести в Закон Республики Татарстан от 15 сентября 2004 года № 46-ЗРТ «О границах территории и статусе муниципального образования города Казани» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2004, № 8 – 9; 2007, № 12 (II часть); 2008, № 7 (II часть), № 12 (VI часть); 2012, № 1; 2014, № 12 (IV часть); Собрание законодательства Республики Татарстан, 2017, № 41 (часть I); 2018, № 54 (часть I); 2020, № 57 (часть I) следующие изменения:

1) приложение 1 изложить в следующей редакции:

«Приложение 1
к Закону Республики Татарстан
«О границах территории и статусе
муниципального образования
города Казани»

Карта-схема
границ территории муниципального образования города Казани

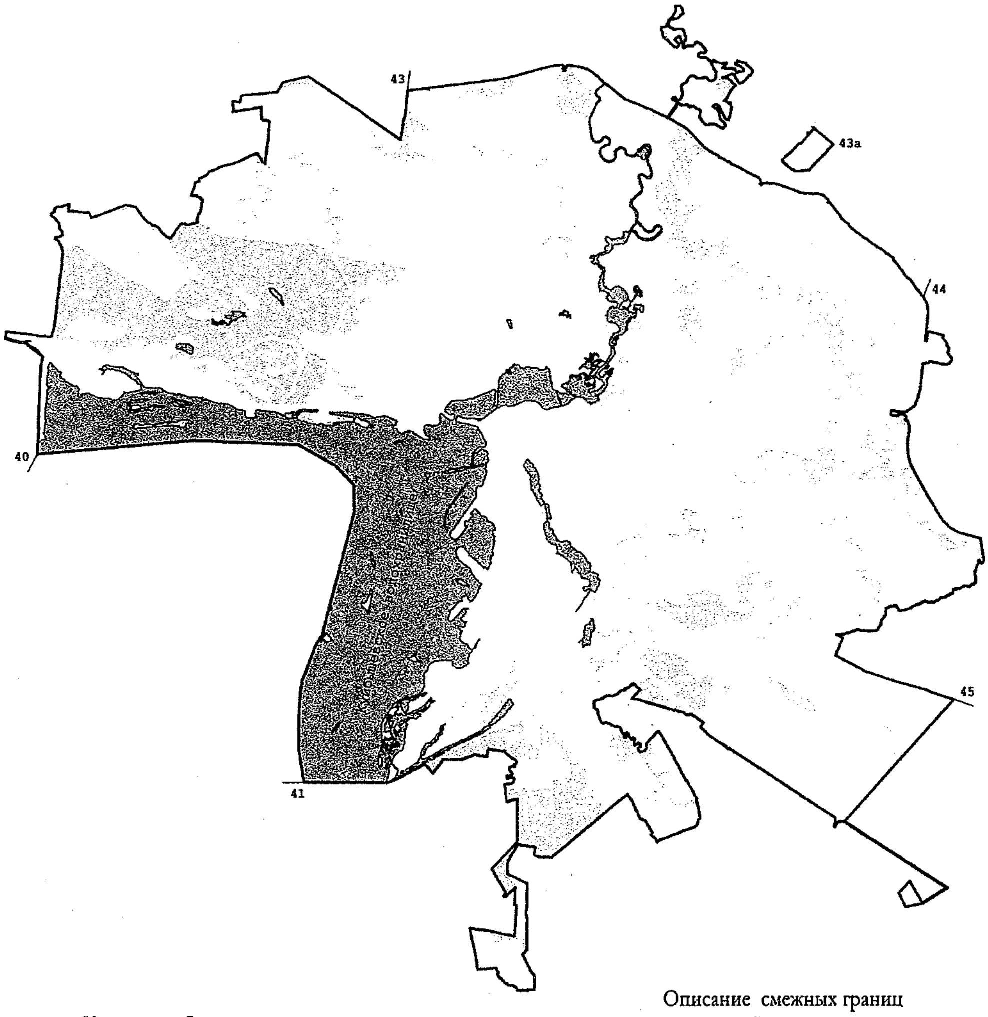

Условные обозначения

- граница муниципального образования города Казани

40 - номер узловой точки

Описание смежных границ
муниципального образования города Казани

43 – 44	-	Высокогорский муниципальный район
43а – 43а	-	Высокогорский муниципальный район
44 – 45	-	Пестречинский муниципальный район
45 – 41	-	Лаишевский муниципальный район
41 – 40	-	Верхнеуслонский муниципальный район
40 – 43	-	Зеленодольский муниципальный район»;

2) приложение 2 дополнить абзацем следующего содержания:

«Граница чересполосного участка («Научный городок») муниципального образования города Казани по смежеству с муниципальным образованием «Высокогорский муниципальный район» проходит от узловой точки 43а, расположенной на расстоянии 1,8 км на юго-восток от южной границы поселка Новый Поселок Красносельского сельского поселения Высокогорского муниципального района, в направлении на юго-запад 910 м по юго-восточной границе лесной полосы и 390 м по сельскохозяйственным угодьям, огибая с северо-западной стороны древесно-кустарниковую растительность вдоль берега озера, далее идет ломаной линией в общем направлении на запад 160 м по сельскохозяйственным угодьям, 230 м по овражно-балочным землям, 180 м по сельскохозяйственным угодьям до южного угла границы огородов, затем на юго-запад 30 м, на северо-запад 500 м вдоль юго-западной границы огородов, на северо-восток 40 м вдоль юго-восточной границы придорожной лесной полосы, затем на северо-запад 60 м до границы полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, пересекая придорожную лесную полосу, далее на северо-восток 910 м по юго-восточной границе полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, затем ломаной линией огибает южную границу придорожной лесной полосы и идет в направлении на северо-восток 420 м по юго-восточной границе придорожной лесной полосы до подъездной автодороги «Казань – Малмыж» – ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ», затем идет на северо-запад 60 м по юго-западной границе данной автодороги, на северо-восток 12 м по юго-восточной границе полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, затем на юго-восток 60 м по северо-восточной границе подъездной автодороги «Казань – Малмыж» – ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» до юго-восточной границы придорожной лесной полосы, далее на северо-восток 280 м по юго-восточной границе придорожной лесной полосы, затем идет узкой полосой на северо-запад 60 м, на северо-восток 5 м и юго-восток 60 м, дважды пересекая придорожную лесную полосу, далее в том же направлении 920 м по северо-восточной границе лесной полосы до узловой точки 43а.».

Статья 3

Внести в Закон Республики Татарстан от 31 января 2005 года № 20-ЗРТ «Об установлении границ территорий и статусе муниципального образования «Высокогорский муниципальный район» и муниципальных образований в его составе» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2005, № 1 (II часть); 2007, № 7 (II часть), № 12 (II часть); 2008, № 12 (VI часть); 2013, № 5; 2014, № 12 (V часть) следующие изменения:

1) приложение 1 изложить в следующей редакции:

«Приложение 1
к Закону Республики Татарстан
«Об установлении границ территорий
и статусе муниципального образования
«Высокогорский муниципальный район»
и муниципальных образований в его составе»

Карта-схема
границ муниципальных образований, входящих в состав муниципального образования «Высокогорский муниципальный район»

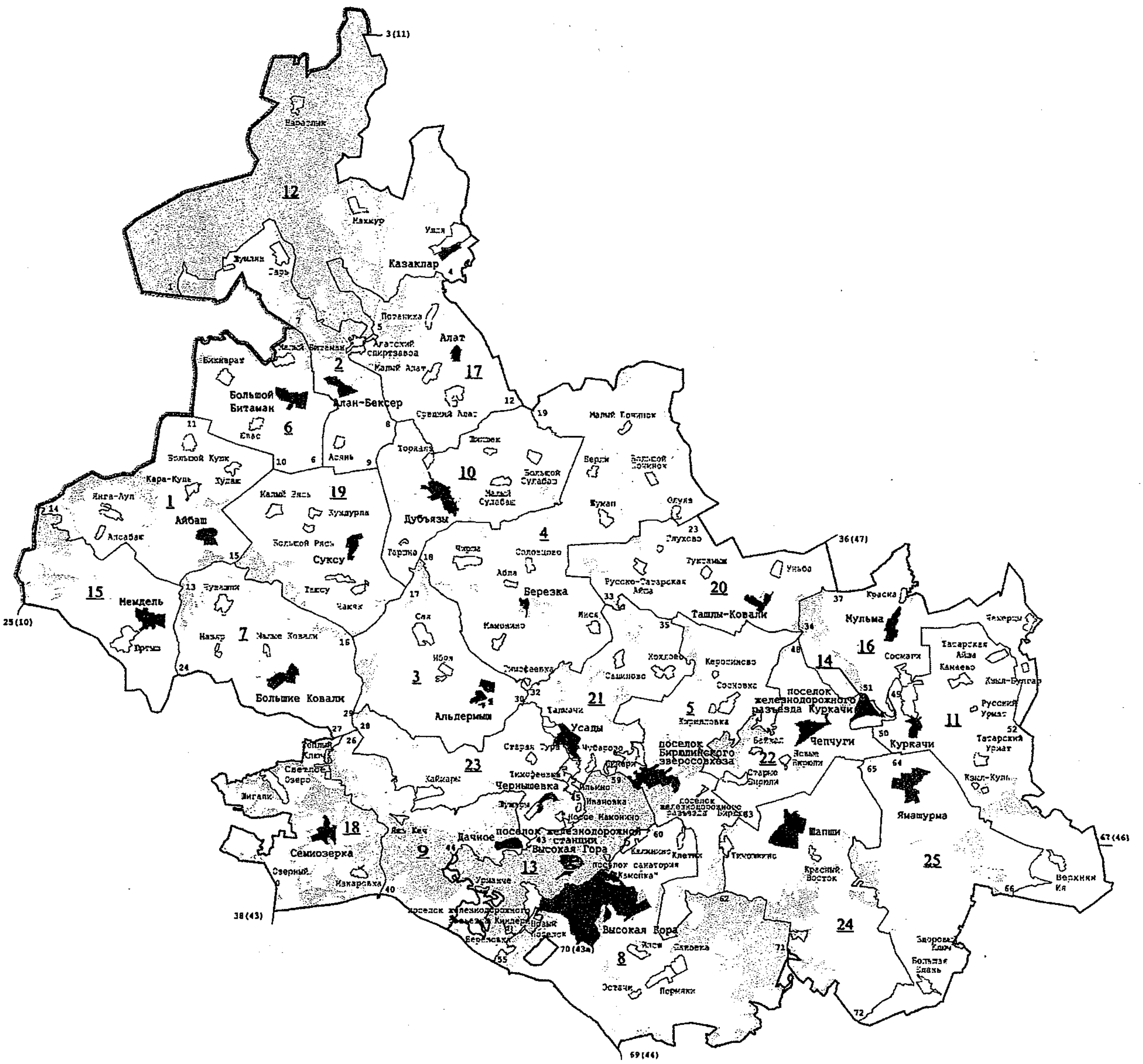

Условные обозначения

- граница Республики Татарстан
- граница муниципального района
- 11 - номер узловой точки
- 10 - границы поселений и их номера
- населенные пункты
- административный центр поселения
- административный центр муниципального района

Описание смежных границ муниципального района

25(10)	– 3(11)	- Республика Марий Эл
3(11)	– 36(47)	- Атнинский муниципальный район
36(47)	– 67(46)	- Арский муниципальный район
67(46)	– 69(44)	- Пестречинский муниципальный район
69(44)	– 38(43)	- муниципальное образование города Казани
70(43а)	– 70(43а)	- муниципальное образование города Казани
38(43)	– 25(10)	- Зеленодольский муниципальный район

Сельские поселения,
входящие в состав муниципального образования
«Высокогорский муниципальный район»

№ по карте-схеме	Муниципальное образование
1	Айбашское сельское поселение
2	Алан-Бексерское сельское поселение
3	Альдермышское сельское поселение
4	Березкинское сельское поселение
5	Бирюлинское сельское поселение
6	Большебитаманское сельское поселение
7	Большековалинское сельское поселение
8	Высокогорское сельское поселение
9	Дачное сельское поселение
10	Дубъязское сельское поселение
11	Иске-Казанское сельское поселение
12	Казакларское сельское поселение
13	Красносельское сельское поселение
14	Куркачинское сельское поселение
15	Мемдельское сельское поселение
16	Мульминское сельское поселение
17	Село-Алатское сельское поселение
18	Семиозерское сельское поселение
19	Суксинское сельское поселение
20	Ташлы-Ковалинское сельское поселение
21	Усадское сельское поселение
22	Чепчуговское сельское поселение
23	Чернышевское сельское поселение
24	Шапшинское сельское поселение
25	Ямашурминское сельское поселение

»;

2) приложение 2 дополнить абзацем следующего содержания:

«Граница муниципального образования «Высокогорский муниципальный район» по смежеству с чересполосным участком («Научный городок») муниципального образования города Казани проходит от узловой точки 70(43а), расположенной на расстоянии 1,8 км на юго-восток от южной границы поселка Новый Поселок Красносельского сельского поселения Высокогорского муниципального района, в направлении на юго-запад 910 м по юго-восточной границе лесной полосы и 390 м по сельскохозяйственным угодьям, огибая с северо-западной стороны древесно-кустарниковую растительность вдоль берега озера, далее идет ломаной линией в общем направлении на запад 160 м по сельскохозяйственным угодьям, 230 м по овражно-балочным землям, 180 м по сельскохозяйственным угодьям до южного угла границы огородов, затем на юго-запад 30 м, на северо-запад 500 м вдоль юго-западной границы огородов, на

северо-восток 40 м вдоль юго-восточной границы придорожной лесной полосы, затем на северо-запад 60 м до границы полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, пересекая придорожную лесную полосу, далее на северо-восток 910 м по юго-восточной границе полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, затем ломаной линией огибает южную границу придорожной лесной полосы и идет в направлении на северо-восток 420 м по юго-восточной границе придорожной лесной полосы до подъездной автодороги «Казань – Малмыж» – ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ», затем идет на северо-запад 60 м по юго-западной границе данной автодороги, на северо-восток 12 м по юго-восточной границе полосы отвода автодороги Казань – Малмыж, затем на юго-восток 60 м по северо-восточной границе подъездной автодороги «Казань – Малмыж» – ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» до юго-восточной границы придорожной лесной полосы, далее на северо-восток 280 м по юго-восточной границе придорожной лесной полосы, затем идет узкой полосой на северо-запад 60 м, на северо-восток 5 м и юго-восток 60 м, дважды пересекая придорожную лесную полосу, далее в том же направлении 920 м по северо-восточной границе лесной полосы до узловой точки 70(43а).»;

3) приложение 10 дополнить абзацем следующего содержания:

«Граница Высокогорского сельского поселения по смежеству с чересполосным участком («Научный городок») муниципального образования города Казани проходит от узловой точки 70(43а), расположенной на расстоянии 1,8 км на юго-восток от южной границы поселка Новый Поселок Красносельского сельского поселения Высокогорского муниципального района, по границе Высокогорского муниципального района до узловой точки 70(43а).».

Статья 4

Настоящий Закон вступает в силу со дня его официального опубликования.

Президент
Республики Татарстан — Р.Н. Минниханов

АДМИНИСТРАЦИЯ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ОБЩИЙ ОТДЕЛ

Казань, Кремль
04 октября 2022 года
№ 60-ЗРТ

Карта-схема
границ муниципальных образований с учетом изменений

Приложение
к Закону Республики Татарстан «Об изменении границ территорий отдельных муниципальных образований и внесении изменений в законы Республики Татарстан «О границах территории и статусе муниципального образования города Казани» и «Об установлении границ территорий и статусе муниципального образования «Высокогорский муниципальный район» и муниципальных образований в его составе»

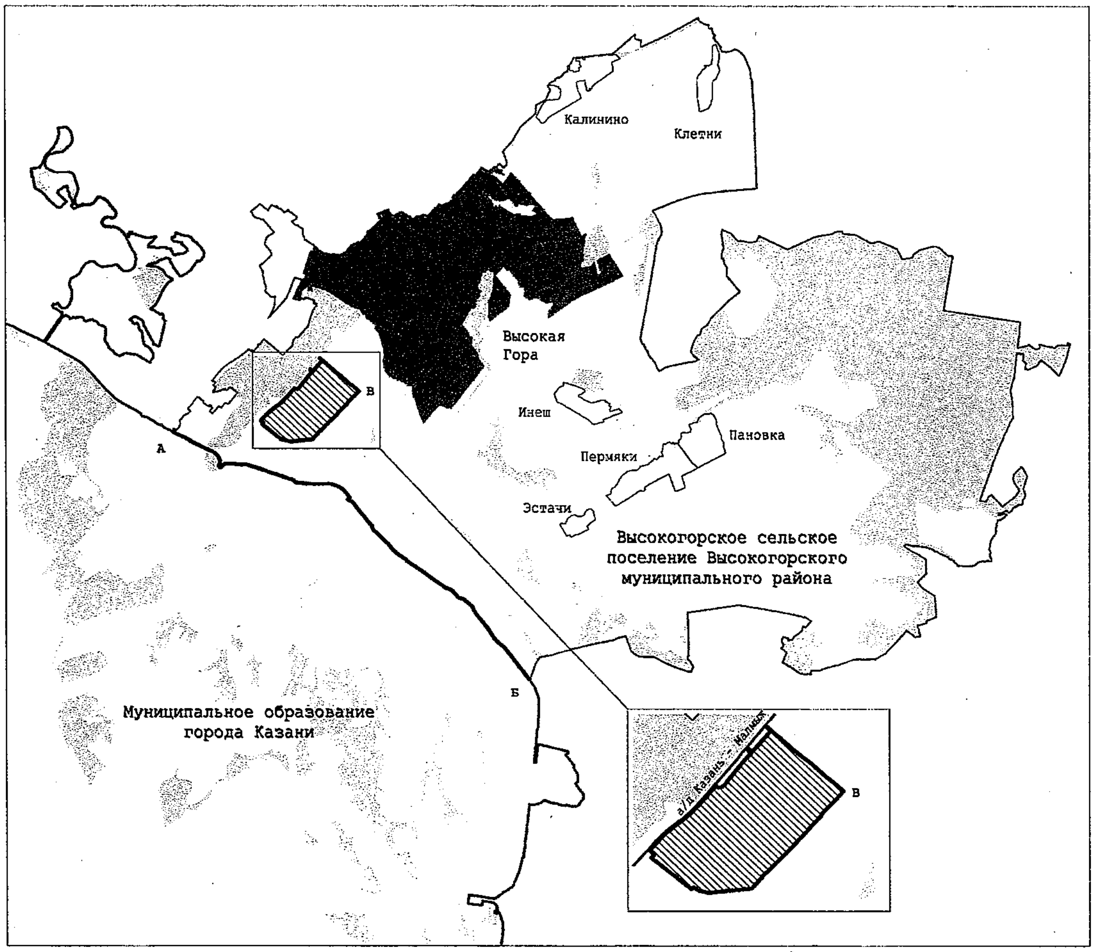

Условные обозначения

- границы муниципального образования города Казани и Высокогорского муниципального района
- граница Высокогорского сельского поселения Высокогорского муниципального района
- А-Б, В-В - смежные границы муниципального образования города Казани и Высокогорского сельского поселения Высокогорского муниципального района
- административный центр поселения
- населенные пункты
- территория Высокогорского муниципального района и входящего в его состав Высокогорского сельского поселения, включаемая в состав территории муниципального образования города Казани

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

Аерым муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен үзгәртү һәм «Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе чикләре һәм статусы турында» һәм «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы законнарына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2022 елның 23 сентябрендә
кабул ителде

1 статья

Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясенең «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлеге һәм аның составына керүче «Биектау авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге белән чиктәш чикләрен һәм «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлеге һәм аның составына керүче «Биектау авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләренең Казан шәһәре муниципаль берәмлеге белән чиктәш чикләрен әлеге Законга кушымта нигезендә үзгәртергә.

2 статья

«Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе чикләре һәм статусы турында» 2004 елның 15 сентябрендәге 46-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2004, № 8 – 9; 2007, № 12 (II өлеш); 2008, № 7 (II өлеш), № 12 (VI өлеш); 2012, № 1; 2014, № 12 (IV өлеш); Татарстан Республикасы законнар җыелмасы, 2017, № 41 (I өлеш); 2018, № 54 (I өлеш); 2020, № 57 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 1 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе чикләре һәм статусы турында» Татарстан Республикасы Законына 1 нче кушымта

Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе чикләре **карта-схемасы**

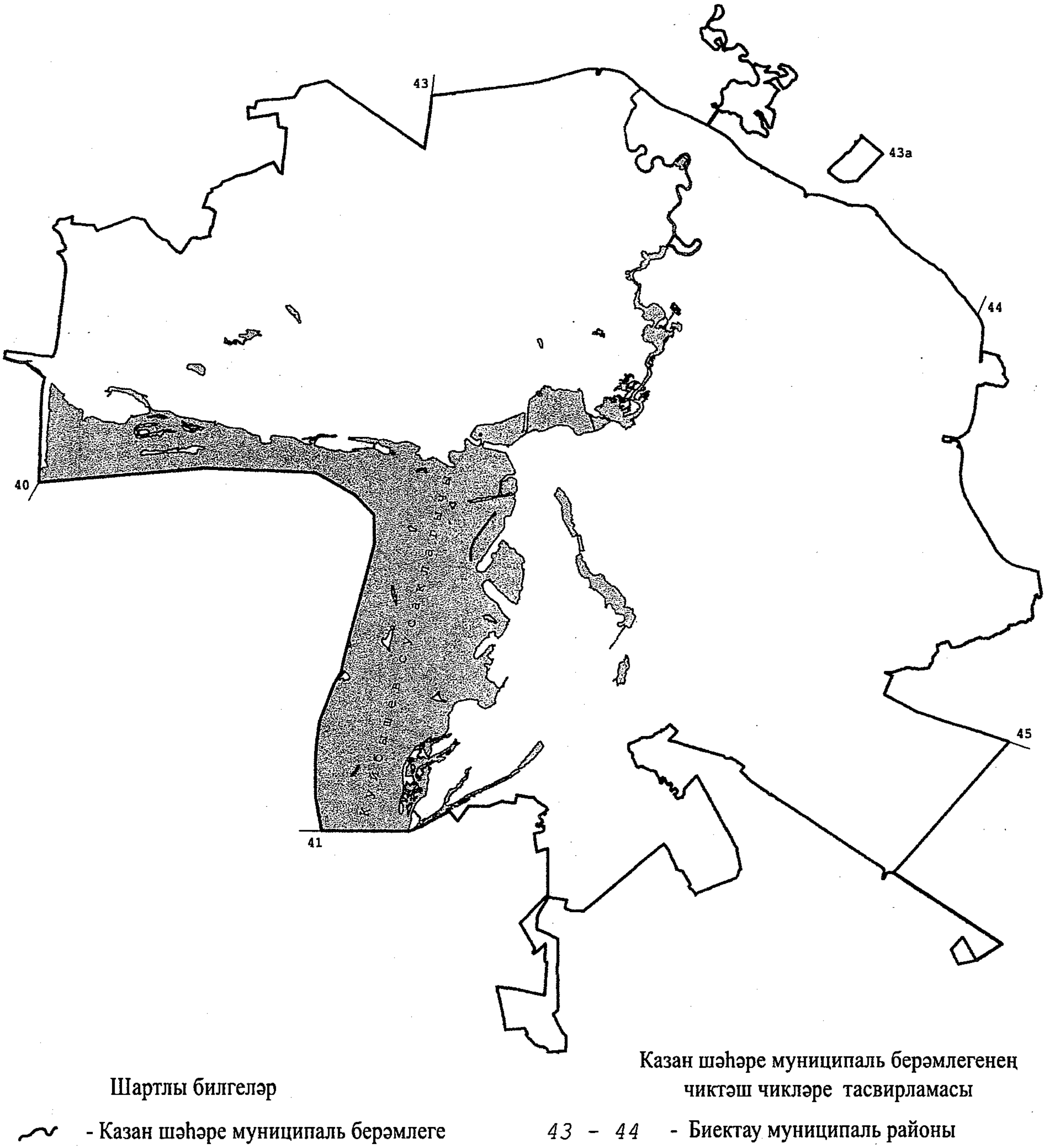

Шартлы билгеләр

- Казан шәһәре муниципаль берәмлеге чиге

40 - тоташу ноктасының тәртип саны

Казан шәһәре муниципаль берәмлегенең чиктәш чикләре тасвирламасы

43 – 44	-	Биектау муниципаль районы
43а – 43а	-	Биектау муниципаль районы
44 – 45	-	Питрәч муниципаль районы
45 – 41	-	Лаеш муниципаль районы
41 – 40	-	Югары Ослан муниципаль районы
40 – 43	-	Зеленодольск муниципаль районы»;

2) 2 нче кушымтага түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Казан шәһәре муниципаль берәмлегенең басу аша кишәрлеге («Фәнни шәһәрчек») чиге «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлеге белән чиктәш җирдә Биектау муниципаль районы Красносельский авыл җирлегенең Яңа Поселок поселогының көньяк чигеннән көньяк-көнчыгышка таба 1,8 км ераклыкта урнашкан 43а кисешү ноктасыннан урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап көньяк-көнбатыш юнәлештә 910 м һәм, агачлык-куаклыкларны күл яры буйлап төньяк-көнбатыш яктан әйләнеп үтеп, 390 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап уза, алга таба, сынык сызык ясап, гомуми юнәлештә 160 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап көнбатышка таба, 230 м чокырлы һәм коры үзәнле җирләр буйлап, 180 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап яшелчә бакчалары чигенең көньяк почмагына кадәр бара, аннары яшелчә бакчаларының көньяк-көнбатыш чикләре буйлап 30 м көньяк-көнбатышка таба, 500 м төньяк-көнбатышка таба, юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 40 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, юл буе урман полосасын кисеп үтеп, Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның чигенә кадәр 60 м төньяк-көнбатышка таба, алга таба Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 910 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, сынык сызык ясап, юл буе урман полосасының көньяк чиген әйләнеп үтә һәм урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап Казан – Малмыж автомобиль юлының ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» керү юлы чигенә кадәр 420 м төньяк-көнчыгыш юнәлештә бара, аннары әлеге автомобиль юлының көньяк-көнбатыш чиге буйлап 60 м төньяк-көнбатышка таба, Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 12 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары Казан – Малмыж автомобиль юлының ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» керү юлының төньяк-көнчыгыш чиге буйлап юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чигенә кадәр 60 м көньяк-көнчыгышка таба, алга таба юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 280 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, юл буе урман полосасын ике тапкыр кисеп үтеп, 60 м тар полоса буйлап төньяк-көнбатышка таба, 5 м төньяк-көнчыгышка таба һәм 60 м көньяк-көнчыгышка таба, алга таба шул ук юнәлештә 920 м урман полосасының төньяк-көнчыгыш чиге буйлап 43а кисешү ноктасына кадәр бара.».

3 статья

«Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 20-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2005, № 1 (II өлеш); 2007, № 7 (II өлеш), № 12 (II өлеш); 2008, № 12 (VI өлеш); 2013, № 5; 2014, № 12 (V өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 1 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Биектау муниципаль районы»
муниципаль берәмлеге составына керүче
муниципаль берәмлекләрнең чикләре
карта-схемасы

«Биектау муниципаль районы»
муниципаль берәмлегенең һәм аның
составындагы муниципаль берәмлекләрнең
территорияләре чикләрен билгеләү һәм
аларның статусы турында»
Татарстан Республикасы Законына
1 нче кушымта

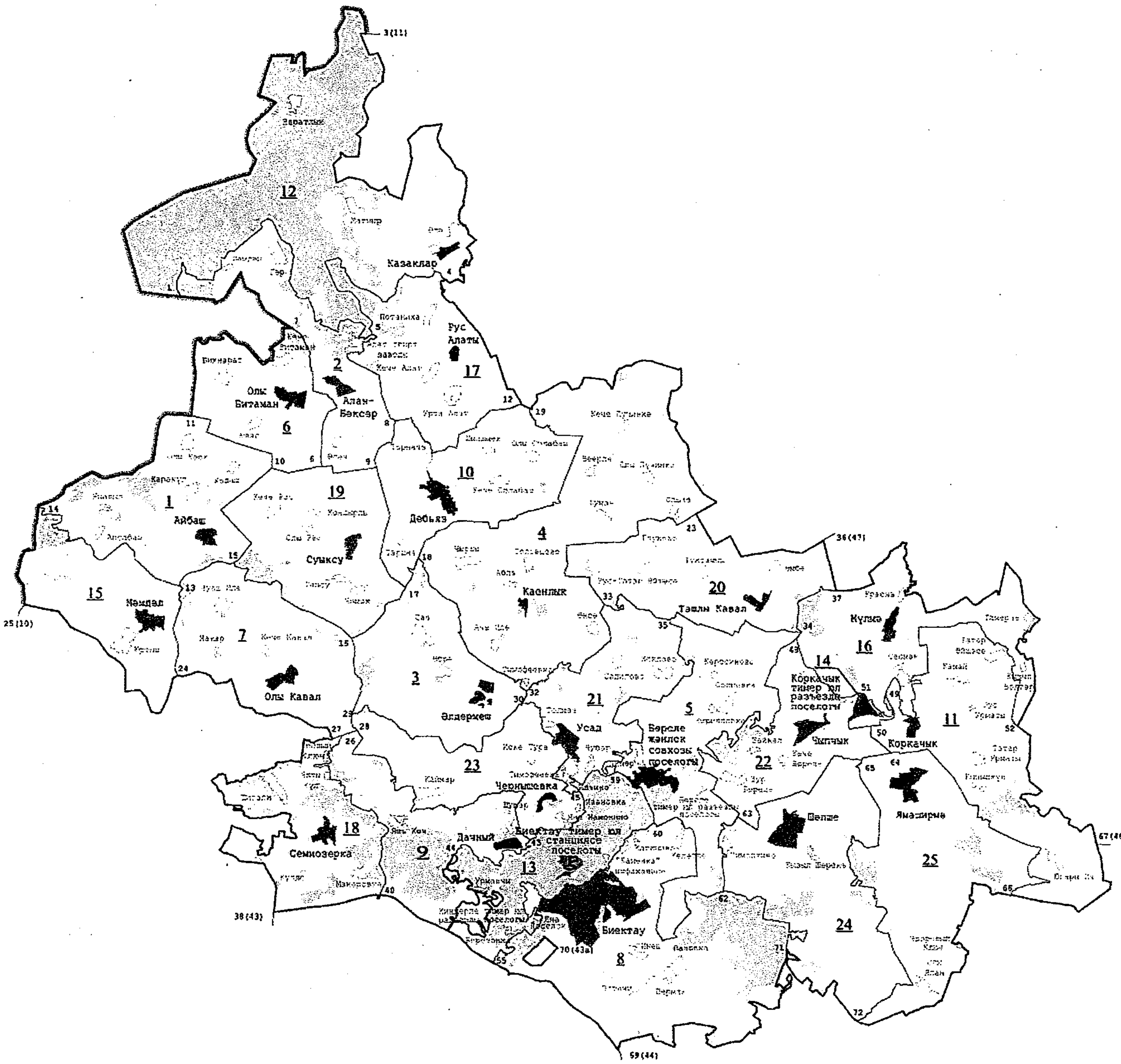

Шартлы билгеләр

- Татарстан Республикасы чиге
- муниципаль район чиге
- 11 - тоташу ноктасының тәртип саны
- 10 - җирлекләрнең чикләре һәм аларның сан белән билгеләнеше
- торак пунктлар
- җирлекнең административ үзәге
- муниципаль районның административ үзәге

Муниципаль районның чиктәш чикләре тасвирламасы

25(10) - 3(11)	-	Марий Эл Республикасы
3(11) - 36(47)	-	Әтнә муниципаль районы
36(47) - 67(46)	-	Арча муниципаль районы
67(46) - 69(44)	-	Питрәч муниципаль районы
69(44) - 38(43)	-	Казан шәһәре муниципаль берәмлеге
70(43а) - 70(43а)	-	Казан шәһәре муниципаль берәмлеге
38(43) - 25(10)	-	Зеленодольск муниципаль районы

«Биектау муниципаль районы»
муниципаль берәмлеге составына керүче
авыл җирлекләре

Карта-схема буенча №	Муниципаль берәмлек
1	Айбаш авыл җирлеге
2	Алан-Бәксәр авыл җирлеге
3	Әлдермеш авыл җирлеге
4	Каенлык авыл җирлеге
5	Бөреле авыл җирлеге
6	Олы Битаман авыл җирлеге
7	Олы Кавал авыл җирлеге
8	Биектау авыл җирлеге
9	Дачный авыл җирлеге
10	Дөбъяз авыл җирлеге
11	Иске Казан авыл җирлеге
12	Казаклар авыл җирлеге
13	Красносельский авыл җирлеге
14	Коркачык авыл җирлеге
15	Мәмдәл авыл җирлеге
16	Мүлмә авыл җирлеге
17	Алат авыл җирлеге
18	Семиозерка авыл җирлеге
19	Суыксу авыл җирлеге
20	Ташлы Кавал авыл җирлеге
21	Усад авыл җирлеге
22	Чыпчык авыл җирлеге
23	Чернышевка авыл җирлеге
24	Шәпше авыл җирлеге
25	Ямаширмә авыл җирлеге

»;

2) 2 нче кушымтага түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең чиге «Казан шәһәре» муниципаль берәмлегенең басу аша кишәрлеге («Фәнни шәһәрчек») белән чиктәш җирдә Биектау муниципаль районы Красносельский авыл җирлегенең Яңа Поселок поселогының көньяк чигеннән көньяк-көнчыгышка таба 1,8 км ераклыкта урнашкан 70 (43а) кисешү ноктасыннан урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап көньяк-көнбатыш юнәлештә 910 м һәм, агачлык-куаклыкларны күл яры буйлап төньяк-көнбатыш яктан әйләнеп үтеп, 390 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап уза, алга таба, сынык сызык ясап, гомуми юнәлештә 160 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап көнбатышка таба, 230 м чокырлы һәм коры үзәнле җирләр буйлап, 180 м авыл хуҗалыгы җирләре буйлап яшелчә бакчалары чигенең көньяк почмагына кадәр бара, аннары яшелчә бакчаларының көньяк-

көнбатыш чикләре буйлап 30 м көньяк-көнбатышка таба, 500 м төньяк-көнбатышка таба, юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 40 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, юл буе урман полосасын кисеп үтеп, Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның чигенә кадәр 60 м төньяк-көнбатышка таба, алга таба Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 910 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, сынык сызык ясап, юл буе урман полосасының көньяк чиген әйләнеп үтә һәм урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап Казан – Малмыж автомобиль юлының ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» керү юлы чигенә кадәр 420 м төньяк-көнчыгыш юнәлештә бара, аннары әлеге автомобиль юлының көньяк-көнбатыш чиге буйлап 60 м төньяк-көнбатышка таба, Казан – Малмыж автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосаның көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 12 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары Казан – Малмыж автомобиль юлының ФГБНУ «ФЦТРБ-ВНИВИ» керү юлының төньяк-көнчыгыш чиге буйлап юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чигенә кадәр 60 м көньяк-көнчыгышка таба, алга таба юл буе урман полосасының көньяк-көнчыгыш чиге буйлап 280 м төньяк-көнчыгышка таба, аннары, юл буе урман полосасын ике тапкыр кисеп үтеп, 60 м тар полоса буйлап төньяк-көнбатышка таба, 5 м төньяк-көнчыгышка таба һәм 60 м көньяк-көнчыгышка таба, алга таба шул ук юнәлештә 920 м урман полосасының төньяк-көнчыгыш чиге буйлап 43а кисешү ноктасына кадәр уза.»;

3) 10 нчы кушымтага түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Биектау авыл җирлегенең чиге «Казан шәһәре» муниципаль берәмлегенең басу аша кишәрлеге («Фәнни шәһәрчек») белән чиктәш җирдә Биектау муниципаль районы Красносельский авыл җирлегенең Яңа Поселок поселогының көньяк чигеннән көньяк-көнчыгышка таба 1,8 км ераклыкта урнашкан 70 (43а) кисешү ноктасыннан алып Биектау муниципаль районы чиге буйлап 70 (43а) кисешү ноктасына кадәр уза.».

4 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты   Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2022 ел, 04 октябрь
№ 60-ТРЗ

ГОМУМИ БҮЛЕК
ОБЩИЙ ОТДЕЛ

«Аерым муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен үзгәртү һәм «Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе чикләре һәм статусы турында» һәм «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы законнарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Законына кушымта

Муниципаль берәмлекләр чикләренең үзгәрешләр исәпкә алынган **карта-схемасы**

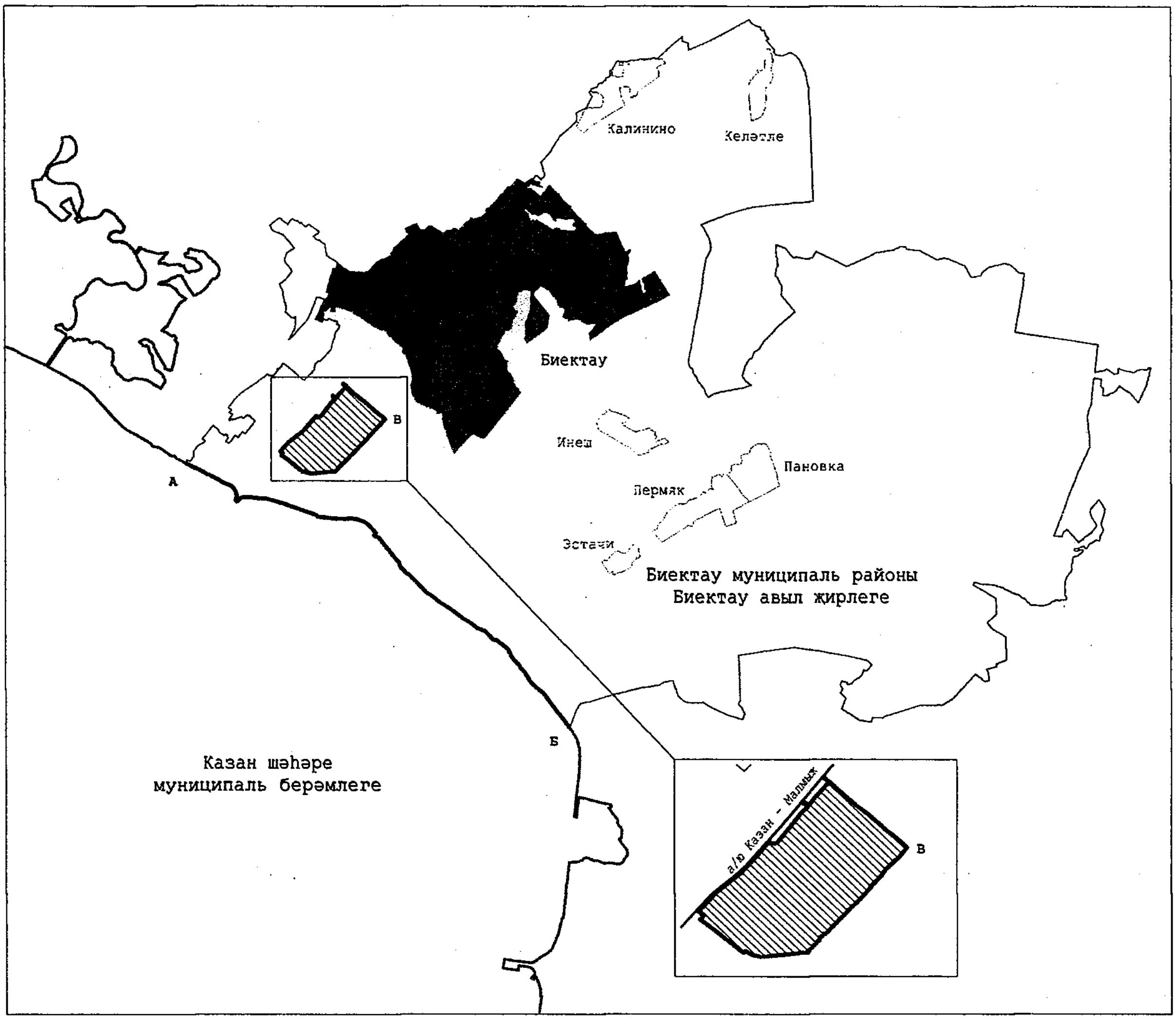

Шартлы билгеләр

- Казан шәһәре муниципаль берәмлеге һәм Биектау муниципаль районы чикләре
- Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлеге чикләре
- А-Б, В-В - Казан шәһәре муниципаль берәмлегенең һәм Биектау муниципаль районы Биектау авыл җирлегенең чиктәш чиге
- җирлекнең административ үзәге
- торак пунктлар
- Биектау муниципаль районы һәм аның составына керүче Биектау авыл җирлегенең Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясе составына кертелә торган территориясе